

НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС
ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ
ВАД ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Юлія Аванесова¹, Валерія Тищенко², Олена Бессарабова²

¹Комунальний заклад «Дитячий навчальний заклад (ясла-садок)»

№ 204 комбінованого типу КМР, м. Кривий Ріг

²Запорізький національний університет

Анотація. У статті з'ясовано, що проблема порушень психічного розвитку дітей є найбільш поширеною та актуальною проблемою у галузі спеціальної педагогіки. Визначено, що затримка психічного розвитку дітей це: відставання в розвитку від своїх однолітків, уповільнення психічного становлення, невідповідність поведінки і сприйняття віковим нормам. Своєчасна психокорекційна робота дозволяє підвищити ефективність адаптації та інтеграції в соціум таких дітей. Доведено ефективність використання настільного тенісу як засобу корекції психофізичного розвитку дітей дошкільного віку.

Ключові слова: затримка психічного розвитку, діти, настільний теніс, корекція, рухова сфера.

Abstract. The article found that the problem of mental disorders of children is the most common and urgent problem in the field of special pedagogy. It is determined that the delay of mental development in children is reflected in the developmental delay of their peers, slowing down of mental formation, behavior mismatch and perception of age norms. Timely psycho-correction work allows to increase the efficiency of adaptation and integration into the society of such children. The effectiveness of using table tennis as a means of correcting the psychophysical development of preschool children has been proved.

Key words: mental retardation, children, table tennis, correction, motor sphere.

Постановка проблеми визначається пріоритетними напрямками Національної Доктрини розвитку освіти України у XXI столітті та «Діти України», Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» щодо модернізації дошкільної освіти, завданнями Базового компонента дошкільної освіти в Україні з визначенням провідної ролі формування механізму саморозвитку дошкільників на основі розширення соціальної компетентності дитини, розвитку базових якостей і почуттів особистості [4].

Сучасне суспільство висуває високі вимоги до рівня освіченості дитини, що спонукає науковців до пошуку нових шляхів навчання та виховання дітей, які потребують спеціального педагогічного супроводу та психологічної

підтримки. Серед дітей, що вимагають особливого підходу, значну кількість складають діти із затримкою психічного розвитку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати доцільність використання настільного тенісу як засобу корекції психофізіологічних вад у дітей із затримкою психічного розвитку.

Затримка психічного розвитку дітей досліджувалася багатьма науковцями (Т. А. Власова, М. С. Певзнер, В. В. Лебединський, Е. М. Мастюкова, С. Я. Рубінштейн). Визначено, що затримка психічного розвитку у дітей виражається у відставанні в розвитку від своїх однолітків. Ці особливості розвитку простежуються в дозріванні біологічних, фізіологічних, психічних функцій і виявляються: у труднощах соціальної адаптації та спілкування; невідповідності віковим нормам; уповільненому темпі мислення; нестійкості уваги; недостатньо розвинених просторових уявлень; зниженому рівні пізнавальної мотивації та здатності до навчання; незрілості емоційно-вольової сфери. Усе це доповнюється порушеннями в руховій сфері [2].

Встановлено, що основним порушенням рухової сфери розумово відсталих дітей є розлад координації рухів (Плешаков А. Н., 1985; Юровский С. Ю., 1985; Самыличев А. С., 1991; Ванюшкин В. А., 1999; Горська І. Ю., Синельникова Т. В., 1999; та ін.). Як прості, так і складні рухи викликають у дітей деякі труднощі: в одному випадку треба точно відтворити який-небудь рух або позу, в іншому – зорovo відміряти відстань і досягти визначеної мети, в третьому – розміряти і виконати стрибок, в четвертому – точно відтворити заданий ритм руху. Будь-яке з них вимагає погодженого, послідовного і одночасного поєднання рухів ланок тіла у просторі та часі, певного зусилля, траєкторії, амплітуди, ритму і інших характеристик руху [2].

Припущення Н. П. Вайзмана (1976) полягає в тому, що при неускладненій формі розумової відсталості порушення складних рухових актів, що вимагають тонкої моторики, є складовою частиною провідного дефекту і визначаються тими ж механізмами, що і інтелектуальний дефект, тобто порушеннями аналітико-синтетичної діяльності кори головного мозку. Ці порушення і є головною перешкодою при навчанні розумово відсталих дітей складнокоординаційним руховим діям.

Великі моторні рухи допомагають розвинути почуття рівноваги, координацію бігу, стрибків і ходьби. Вони ж є основою для розвитку дрібної моторики, баланують роботу кистей і пальців рук. Розвиток дрібної моторики дозволяє контролювати дрібні м'язи, що в свою чергу вимагає розвиненої координації рухів очей і рук [3].

Дані досліджень провідних вітчизняних (В. Е. Вільчковський, Пангелова Н. Є., Круцевич Т. Ю.) науковців і практика роботи в дошкільних навчальних закладах свідчать, що діти старшого дошкільного віку із задоволенням опановують елементи ігор спортивного характеру: бадмінтон, городки,

настільний теніс, баскетбол, футбол, хокей. Ці ігри сприяють зміцненню здоров'я, підвищенню рівня рухової підготовки, комплексному розвитку фізичних якостей дошкільнят [3].

Перша перевага настільного тенісу як засобу корекції – це розвиток дрібної моторики. Кожна гра в настільний теніс – це суттєва зарядка для очей (фокусування на предметі, розташованому близько, а потім – далеко). Пінг-понг дозволяє швидко і якісно розвинути високу швидкість реакції, а також відмінну координацію рухів [1].

Цей вид спорту розвиває у дитини такі фізичні якості як швидкість, гнучкість, спритність і навіть витривалість. М'яч, який використовується в грі, найменший з усіх існуючих в інших спортивних іграх. А велика швидкість його польоту вимагає від дитини концентрації уваги і прояву швидкої реакції [1].

Висновки. Таким чином для дітей із затримкою психічного розвитку рухова активність в процесі занять настільним тенісом може стати великим фактором корекції і компенсації порушених функцій. Цілеспрямована корекція недоліків великої та дрібної моторики стимулює та розвиває рухову, психічну і соціальну активність дітей із затримкою психічного розвитку.

Застосування елементів спортивних ігор у старшому дошкільному віці закладає у дитини основу для систематичних занять одним з видів спорту в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Настільний теніс : прогр. і метод. реком. з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в настільний теніс / Авраменко О. М., Дроздюк В. І., Коваленко Г. М., Якименко Н. І. – Суми, 2015.– 80 с.
2. Томіч Л. М. Клінічні основи РВД, ЗПР, ДЦП, РДА (вид. II, доп.) : навч. посіб. / Л. М. Томіч. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2010.– 320 с.
3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб..– Київ : Академ-видав, 2006.– 456 с.
4. Закон України про дошкільну освіту // Відомості Верховної Ради України.– 2001.– № 49.– С. 259.